

## Hoover o gospodarskem položaju.

**TAJNIK HOOVER-JOVA IZJAVA O EKONOMSKEM PREGLEDU. — CENE ŽIVLJENSKIM POTREBŠČINAM NA VRHUNCU. — STALIŠČE FARMARJEV ZADOVOLJIVO.**

Washington, D. C. — Tajnik Hoover je podal izjavo o ekonomskem pregledu v letnem poročilu trgovinskega departamenta.

Življenske potrebščine v Zdr. državah so dosegle lansko leto svoj višek — najvišje v zgodovini. Dalje tudi pravi Hoover, da je dela dovolj za vse, in ni brezposelnosti. (To najbrže ne bo držalo.) Delavske plače so visoke, (ne v primeru s cenami potrebščin) stopnjama se vračamo do stabilizacije in do normalnih trgovskih odnošajev z inozemstvom.

Mr. Hoover dalje izjavlja o bančnem stališču in omenja, da so imeli Amerikanci do julija 1925. investiranega v inozemstvu \$1,382,000,000 in čisti izvoz v zlatu je bil \$115,000,000 kot nadaljnjo prispevanje za splošno stabilizacijo.

Za konstrukcijske operacije v Zdr. drž. bo investiranega za eno leto \$6,000,000,000 da se zadosti naraščajočim potrebam naroda.

Glede cen za življenske potrebščine v primeru z letom 1923, so leta 1925. veliko poskočile, tako tudi obleki in drugim izdelkom.

Dalje tudi izjavlja Hoover, da je na farmah širom Unije velika aktivnost v zgradbah in se je veliko več kakor navadno stavbinskega materiala prodalo.

Pomankanje stanovanj, ki je nastalo izza časa vojne je še občutljivo za revnejše sloje. Glede nato pravi Hoover, da se mora temu v doglednem času odpočiti in olajšati davčno breme na nova stavbišča.

Glede stališča farmarjev v splošnem izjavlja Hoover, da je povoljno, in da grede cene farmarskim produktom kviško. V splošnem bo pridelek letos za 6 odst. manjši od lanskega leta.

## SNEŽNI ZAMETI V OKOLICI CHICAGO.

Chicago, Ill. — V soboto večer je med dežjem začel padati tudi sneg, ki je v kratkem času pobelil mesto in okolico. Brila je pa tudi huda burja, ki je kaj kmalo izpraznila ulice, kajti vsakdo je hitel domu za peč. V nedeljo zjutraj je kazal toplomer 25 stop., po tleh je bilo vse zmrznjeno. Sele popoldan se je nekoliko otajalo. Dan je bil krasen. Vremenski mož je rekel, da ta hitro nastopivši mráz ne bo držal.

Burja pa ni bila brez posledic. Argo, Justice, in Willow Springs je bilo brez luči, kajti napeljava je bila potrgana, drevesa je ruvalo s korenino.

Tudi države Iowa, Missouri in Kansas so bile prizadete, kjer je padlo tudi veliko snega.

Gasilec iz Rockfort, Ill. so imeli kaj težko delo, ko so s svojimi stroji hiteli po snegu, na nekaterih krajih do tri čevlje visokem, da so dospeli v Durand, ki je oddaljen 20 milj, kamor so bili poklicani na pomoč. Dvoje poslopij je požar popolnoma uničil.

V Chicago sta bili dve osebi težko ranjeni, ko so bili v snežnem metežu zadeti od kare.

**ŠIRITE "AMER. SLOVENCA."**

## NOVI TEROR V ITALIJI.

**Italijanski diktator Mussolini prepovedal izdajo protifašistovskih listov. — Črnosrajčniki se boje luči.**

Rim. — Vse kar nasprotuje teroristični vladi, fašistov, se mora zatreči, to je ukaz premierja Mussolinija. Vsi listi so ustavljeni, ki nasprotujejo vladi, tako da se lahko reče — v Italiji vlada terorizem, ki dela sramoto civilizirani Evropi.

V Turinu izhajajoči list Stampa, kateri je bil na glasu kot drugi najboljši list v Italiji je bil zatrt pred enim mesecem na ta način, da je po vladni naredbi bila odvzeta ravnateljstva licenca. Sedaj je ta list zopet začel izhajati kot vladno glasilo. Več drugih listov je pa prišlo pod fašistovsko kontrolo na ta način, da so jih pokupili in nadaljujejo s publikacijo v fašistovskem duhu.

Zarota proti Mussoliniju pa poleg tega le ni zatrta, kajti iz vseh krajev Italije se sliši o aretaciji sumljivih elementov, ki so v zvezi z zaroto na življenje premierja. Ta zarota pa ni naperjena le proti Mussoliniju, temveč ima še druge dalekosežne namene. Kakor pravi poročilo, so na delu nasprotniki savojški dinastiji in hočejo proglasiti republiko.

V zaroti je zapletenih več odličnih mož, med temi tudi bivši poštni ravnatelj v Neaplju, ki je brat generala Capello, kateri je bil eden prvih aretiran kot kolovodja zarote.

## CALLES IN DELAVSTVO.

**Delavski minister je izjavil, da bo organizirano delavstvo podpiralo še nadalje predsednika Calles-a.**

Mexico City, Mehika. — Poročevalci so obiskali delavskega ministra v tukajšnjem mestu, Luis Morones-a, kateri jim je podal važne izjave o mehikem delavstvu. Senor Morones je ena izmed navplivnejših osebnosti in Callesovim kabinetu. Poročilo celo pravi, da ima Morones večjo moč med socialističnimi in sploh delavskimi elementi, kot jo je imel v Ameriki pokojni predsednik delavske federacije Samuel Compers. Danes ima on moč države v rokah.

Senor Morones je med drugim tudi dejal, da bo imel predsednik Calles vedno večino delavstva za seboj, ako bo le držal obljube, katere je izrekel ko je nastopil vlado. Predvsem je pa povdarjal Morones, da se delavska konfederacija v Mehiki ne bo nikoli vrgla pod kontrolo kakšne politične organizacije.

Nemiri v Vera Cruz radi obilgatne zaposlenosti Mehikancev po inozemskih trgovinah in podjetjih so še vedno neporavnani. 20 večjih inozemskih podjetij, vključivši restavrate so občinske oblasti zaprle, ker se niso pokorili postavi. Predno se jim bo dovolilo zopetno nadaljevanje z obratom, bodo mogli plačati vsak po \$300 kazni.

## ZENSKA POUČUJE SABLJANJE.



Slika nam kaže Miss Dorothy Lee v "dvoboju" z narednikom Wilbertom Moss. Miss Lee je učiteljica sabljanja pri 71. pešpolku v New Yorku.

## FRANCOSKE TEŽKOČE.

**Obupno finančno stanje v Franciji. — Davki neznosni. — Premier predložil načrt za nove davke.**

Pariz. — Premier Painleve je predložil vladi svoj načrt kako odpočiti obupnemu stališču francoske finance. Painleve zahteva, da se obdavči vse — in vsakega. Socialisti bodo glasovali proti načrtu.

Painleve-jova predloga za obdavčenje je velik udarec za vse sloje v Franciji. Po tej predlogi bi bili obdavčeni poleg onih, ki lastujejo zemljo na kateri imajo svoja bivališča, tudi oni, ki lastujejo le kakšen kosček zemlje na kateri ni ničesar. Obdavčeni so večkratni milijonarji, kakor tudi najrevnejši uradniki. Nadalje zahteva premier, da se obdavči vse one, ki imajo kakršnekoli delnice — celo one, ki lastujejo kaj odveč pohištva. Davke zahteva na kuhinjske potrebščine, na vse dragocnosti, na slike in knjige.

Ako bo ta predloga sprejeta, tako pravi poročilo, bo ime Painleve tako "zaslovelo," kakor v Ameriki ime Volstead-a.

Painleve apelira na francosko ljudstvo, naj se žrtvujejo, tako kot so se žrtvovali v vojni, kjer so stvaljili svoje življenje na kocko. Painleve-jova predloga kaže, da bi se na ta način pridobilo v 14. letih 80,000,000,000 frankov. Po načrtu Painleve-ja bi se reducirala dolg francoskega ljudstva letno 5,955,000,000 frankov.

Francijo tepe huda šiba pomankanja. Tudi tukaj bo vreča polna in bo ljudstvo zahtevalo svoje — kot je že. Že prva točka v predlogi je vsega pomisleka vredna, ki se glasi, da bi se obdavčila vsaka oseba za 20 frankov. Niso izvzeti najrevnejši sloji, ki imajo komaj, nekateri še ne — za najpotrebnejše.

Vsaka oseba v Franciji bo mogla, ako bo ta predloga sprejeta, naznaniti do 1. marca 1926 natanko vse svoje imetje — od šivanke do avtoja, sploh vse, kar lastuje.

## TEŽKO RANIL DEKLETA, KI GA NI MARALO.

Chicago, Ill. — Lena Lenzi, telefonska operatorca, stara 18 let, se nahaja v bolnišnici težko ranjena, kjer nimajo upanja, da bi okrevala. Imela je razmerje z nekim Italijanom Matalinijem, kateri jo je čakal ko se je vračala od dela. Ko prideta do W. 24. pl. ga je odločno zavrnila, nakar je Natalini potegnil revolver in oddal na njo dva strela. Miss Lenzi je bila takoj odpeljana v bolnico, Matalini pa v zapor.

## O NEMIRIH V SIRIJI.

**Ameriške cerkve in šole v Siriji vpepeljene. — Stališče okrog Damaska je obupno — 300 upornikov usmrtenih.**

New York, N. Y. — Semkaj je prišla vznemirljiva vest, da so v okolici južno od Damaska, Sirija, od koder so moslemski Drusi izgnali Armenice in kristjane sploh, požgali cerkve in šole, katere lastujejo Amerikanci. Zbeganu ljudstvo išče zavetja v Palestini, kamor se trumoma zatekajo.

Stališče v Siriji, zlasti okrog Damaska je obupno. Uporniki so se ojačili in se pripravljajo na maščevanje, ker so Francozi bombardirali Damask. Francozi so napadli v bližini Kantana upornike in usmrtili 300 domačinov. Tako zvaní Roala plemo, ki so bili preje za Francijo so se pridružili upornikom. Oni so organizirali skupino mož, ki ima nalogo, kjer bi bilo potreba razstreliti mostove ali železniške proge.

Kakor se sliši je zunanji minister Briand zato, da bi se dalo ljudstvu v Siriji, ki je pod francoskim mandatom autonomijo, kakor hitro se bo zopet vzpostavil red.

## RANJENI POLICIST USMRTIL BANDITA.

Chicago, Ill. — Policist Demetri Cal iz Shakespear ave. postaje je hitel na pomoč nekemu, ki so ga napadli banditi na Girard cesti in North ave., pri čemer je bil težko ranjen ko je eden banditov na njega streljal. Policist se je nato poslužil tudi svojega orožja in usmrtil enega bandita, drugega pa ranil. Upanje je, da bo policist okrevl.

## NE POSKUŠAJTE PODKUPITI DRŽAVNE URADNIKE.

Chicago, Ill. — Pri okrajnemu sodišču je bil obsojen na tri mesece ječe Nikolas Juzupas Ezerkis, iz Chicago, ker je hotel podkupiti uradnika za izdajo državljankega papirja, da bi mu napravil ugodno spričevalo, s katerim bi dobil takozvani drugi papir. Obsojeni je položil kot odkupnino v predal uradnika \$100.00, katere vsota je bila oddana zakladničarju.

## SKESANI MORILE SVOJE ŽENE.

Ashland, Wis. — John Crowley je imel za ženo Indijanko. V soboto dne 31. oktobra sta se nekaj sprla in Crowley jo je v jezi usmrtil. Nato je truplo nesel v čoln in veslal po jezeru 1200 čevljev proč od brega, kjer je izročil valovom svojo žrtev, da bi s tem izbrisal sled svojega zločina. Nato je pobe-

## KRIŽEM SVETA.

Miami, Fla. — V tukajšnji letnišnici so jetniki napravili skozi sreho luknjo, skozi katero je pobegnilo 13 zločincev.

Dayton, O. — Banditi so ugrabili poslovodja podružnice City Trust & Savings banke P. J. Kloosa-a, odpeljali so ga z avtom na samotni kraj in mu odvzeli \$10,000 v gotovini in ga nato izpustili.

Pittsburgh, Pa. — Tukaj je na naglo umrl Stewart A. Davis, podpredsednik American Sheet & Tin plate kompanije v starosti 58 let.

Tulsa, Okla. — Josephine De Pue, stara 15 let, je sla preko železniške proge plazel se pod vozovi, ni pa se bila preko, ko vlak potegne in zadene dekleta, ki je zadobila težke poškodbe na obeh nogah. Ker pa tukaj ni nobene bolnišnice so jo z železniškim strojem, kateremu so priklopili le en voz prepeljali v bolnišnico v Tulsa. Nesreča se je dogodila v Chelsea, Okla.

Honolulu, Hawaii. — Tukaj so prišli ob življenje trije amer. letalci, ko so z letalom vred prileteli na zemljo. Bili so na mestu mrtvi; letalo popolnoma razbito.

West Frankfort, Ill. — Nov svetovni rekord v produkciji premoga so dosegli v premogovniku Chicago, Wilmington & Franklin kompanije ko je 150 mož v osmih urah spravilo na površje 11,325 ton premoga.

Michigan City, Ind. — Tukaj bodo v kratkem začeli z gradbo bančnega poslojja, ki bo stalo \$100,000. Poslojje zida Merchants National banka, katere je bila ustanovljena pred petnajstimi leti.

Galenburg, Ill. — Mrs. Edward J. King, soproga kongresnika King iz Galenburg je tukaj na svojem domu na naglo umrla.

Saigon, Indija. — Khai Dinh, cesar v Annam je umrl. Annam je pod francoskim protektoratom. Dinh je zasedel prestol leta 1916.

Balston Spa, N. Y. — Pet oseb je našlo žalostno smrt v plamenih ko je nastal ogenj v hiši, kjer so prebivali. Hiša je zunaj vasi, pomoč je prišla nepozno. Žrtve so: Georg Kemp, njegova soproga in trije otroci. Eden od otrok se je rešil.

Detroit, Mich. — Peter Sarfaño, star sedem let je usmrtil z puško svojo pet letno sestrico. Otrok je bil na mestu mrtve. Deček je popolnoma mirno priznal detektivu, da mu je sestrica rekla "monkey," nakar jo je ustrelil. Otroka sestra bila sama doma, ko se je vrnila mati, je padla v nezavest.

Chicago, Ill. — Dva delavca sta bila ranjena in 50 avtov popolnoma uničenih po eksploziji, ki je nastala v gasolin tanku v kleti garage Argyle na 5057-59 Broadway.

Fort Dodge, Ia. — Tukajšnja poulična železnica je prenehala s službo, ker, kakor pravijo, so delali z izgubo.

Taranto, Italija. — Po veljnik Francesco de Pinedo, italijanski aviatik se je vrnil s svojega poleta iz Japonske. V domovini so mu priredili velike ovacije.

nil v Michigan, a vest ga je pekla in je šel nazaj na lice mesta kjer je po vodi iskal truplo, a zaman, ni je našel. Ko je potekel en teden od tega je šel sam na policijo in se javil oblastim.

## Iz Jugoslavije

**ROPARSKI UMOR V JAVORJU PRI ČRNI. — BREZVESTNI LOPOV ZADAVIL PASTARICO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.**

### Roparski umor.

V Javorju pri Črni je bila v noči na 10. oktobra v spanju umorjena pastarica Liza Molar, uslužbena pri Gutovnikih. Umor je izvršil najbrže svoječasno pri posestniku Gutovniku v Javorju službujoči hlapec Ivan Pečovnik, star 35 let, doma iz Sv. Pavla pri Preboldu. Zločinec, ki se je dotični dan pred umorom klatil okrog po Javorju, je ponoči skrivaj prišel v sobo, kjer je spala pastarica Molar, je dekletje v postelji zadavil, potem pa v sobi pokradel razno moško obleko in druge stvari v vrednosti kakih 1700 Din. ter brez sledu izginil iz kraja. Zločinec ni ponoči nihče čul; šele zjutraj, ko je gospodinja prišla dekletje klicati, je našla siroto mrtvo, po sobi pa vse razmetano. Orožništvo iz Črne storilca pridno zasleduje in je upati, da ga bo kmalu prijelo.

### Izseljeniška statistika.

Po podatkih izseljeniškega komisarijata se je izselilo meseca junija t. l. v celem 241 naših državljanov. Od teh odpade 234 na Hrvaško in Slavonijo, 6 na Slovenijo in 1 na Bosno. V času od 1. aprila do 30. junija t. l. se je izselilo 646 ljudi in to iz Hrvaške in Slavonije 544, iz Slovenije 41, iz Srbije 38, iz Dalmacije 9, iz Vojvodine 7, iz Bosne in Hercegovine 6, iz Črne gore 1.

### Poroka.

Dne 12. m. m. se je poročil v Ribnici gosp. Franc Peček iz Hrovače z gđc. Justino Klun, hčerjo posestnika in trgovca iz Prigorice. Ženin je bil dober igralec na ribniškem odru.

### Italijani hočejo Dalmacijo.

Zadrski Italijani so v hrvaški vasi Bokanjci, ki je pripadla Zadru, otvorili otroško zavetišče, v svrhu poitalijančevanja seveda. Tem povodom je imel zadarski prefekt govor, v katerem je med drugim rekel, da se mora cela Dalmacija, ki jo je Avstrija poslovanila, vrniti Italiji, če ne zlepa, pa s silo. Naš konzul v Zadru je zaradi tega interveniral.

### Smrtno ponesrečil se je na dnevnem kopu.

Doberna pri Dukiču Kokot Anton, 18letni mladenič, doma iz Ptujca. Padel je nanj velik kamen, katerega je na vrvi navezanega lopotilo izdrlo iz vagona, ko se je vlak že pomikal. Bil je takoj mrtve.

### Nezgoda.

V pondeljek, 12. m. m. se je pri delu v Hrastniku ponesrečil mlad 20leten rudar Novak Štefan. Priletel mu je velik kos nasipa v nogo ter ga težko poškodoval.

### Poroka.

V nedeljo, 11. oktobra se je poročil v Hrastniku rudniški kurjač Gvido Podmenik s Franciško Podstudenšek, hčerko rudarja Franca Podstudenška.

Za uvedbo pouka slovenščine na vseh državnih šolah se je soglasno izrekel občni zbor ljubljanske sekcije proforskega društva. Veseli nas (tako piše

(ljubljski Slovenec) ta nastop slovenskih profesorjev. Je to čisto naravna in opravičena zahteva, ki smo jo že večkrat naglašali. Če se je uvedel pouk srbohrvaščine na slovenskih šolah, se mora dosledno temu uvesti pouk slovenščine na srbskih in hrvaških šolah. To bo več pripomoglo k duševnemu zblizanju treh bratov nego vse deklaracije demokratskih listov o "naciji". In med srbski in hrvaški narod treba da prodre duh slovenske idealistične kulture, to je že pred 7 leti rekel znamenit francoski publicist.

### Anton Verbaj umrl.

V Mali Loki pri lhanu je umrl v nedeljo 18. oktobra zlato mašnik Anton Verbaj, župnik v pok. Rojen je bil v Vintarjevu, župnije Šmartno pri Litiji, dne 26. marca 1844, dosegel je torej visoko starost 81 let. V mašnika je bil posvečen 31. julija 1871. Služboval je kot upravitelj v Štangi, kot kaplan v Metliki, kot kaplan in upravitelj v Zireh, dalje kot kaplan v Kostanjevici, na Krki, v Leskovcu, v Cerkljah na Gorenjskem in kot ekspozit v Št. Petru na Krasu. Za tem je bil od l. 1890 dolgo vrsto let župnik v Kamni gorici. Naj v miru počiva!

### Velika razprava pred mariborskim okrožnim sodiščem.

V sredo dne 14. oktobra se je vršila pred mariborskim kazenskim senatom zanimiva razprava proti 26 obtožencem iz Prekmurja. Obravnaval se je znan slučaj iz avgusta 1923 v Gor. Bistrici v Prekmurju, kjer so orožniki v civilu prišli h kmetom, a seveda se predstavili kot orožniki! Bilo je pa v času, ko je strašil po Jugoslaviji gospod Čaruga in tovariši in tako se je zgodilo: kmetje so nekaj orožnikov ubili, nekaj težko poškodovali in prekršili še par drugih paragrafov. Slučaj je bil že pred proro, se zavlačeval. Prišla je obnova in tako je kazenski senat obsodil v sredo teh 26 obtožencev tako, da pride na vsakega približno eno leto in pol pokore v ječi. Razprava se je zavlekla do treh popoldne. Obtožence je zagovarjal dr. Hojnik.

## Denarne pošiljatve.

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami in starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večraj sledeče:

Skupno s poštino:	
500 — Din.	\$ 9.55
1,000 — Din.	\$ 18.75
2,500 — Din.	\$ 46.75
5,000 — Din.	\$ 93.00
10,000 — Din.	\$ 185.00
100 — Lir	\$ 4.70
200 — Lir	\$ 9.05
500 — Lir	\$ 21.75
1,000 — Lir	\$ 42.25

Pri pošiljках nad 10,000 Din. ali nad 2000 lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene naprej. Zato se pošiljatve nakazujejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovite na SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK  
455 W. 42nd St., New York, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. The first and the oldest Slovenian newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891. Established 1891. Izdaja in tiskar: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Subscription: For one year \$5.00, For half a year \$2.50, For one year \$6.00, For half a year \$3.00.

POZOR: Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtega dopoldne. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter August 10th, 1925, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3, 1879.

Slov. duhovščina in slov. književnost.

Z lučjo sv. vere, katero sta nam prinesla slovanska apostola sv. Ciril in Metod, nam je prisijala tudi luč omike in prosvete. Pod tem mogočnim vplivom se je vzbudilo slovensko slovoštvo in enkrat objuženo se je razvijalo in razvevalo v lep književni jezik.

Zivljenja narodovo se zrcali v njegovi književnosti. Slovensko slovoštvo opeva veliko ljubezen do vere in domovine, opisuje nam veselje in žalost Slovencev narave in nam pripoveduje v povestih in pripovedkah, v raznih spisih in narodnih pesmih o junaštvu naših pradedov v ljutih bojih z divjimi Turčini.

Se dandanes je širom Slovenije posejanih še mnogo cerkva izza turških časov, katere so služile našim očetom obenem za taborišča in katere se dandanes zove naše ljudstvo za Tabore. S kakšnim navdušenjem so se bojevali naši očetje za sv. vero, s kakšnim junaštvom so oni branili svoje zemljo, svojo cerkev in svojo grudo ter prelivali kri za svoje ideale!

Ako bi naši pradedje ne bili verni katoličani, bi bila naša domovina dandanes turška pustinja, kjer bi se razlegalo edino le turško kopito. Ako bi naši predniki ne imeli v srcu sv. vere, s katero so tako marljivo in neumorno ter z neizrečenimi žrtvami ustvarjali slovenske književnosti, bi Slovenci dandanes ne imeli pismenega jezika, temveč bi bili že davno pozabljeni ter prepuščeni svoji usodi. Slovenci dandanes ne bi imeli ne slovenske knjige ne slovenskega časopisa tenveč bi bili, kot nam jasno pričajo zgodovinski viri, uboga, tlačena, turška "raja," ako se ne bi potrudili rodoljubni duhovniki, da so nam zapustili tako krasno in bogato književnost.

Ino ko pregledujemo vrsto za vrsto tistih plemenitih mož, ki so nam s trudom in bojem priborili našo književnost, da se lahko ponašamo z njo pred svetom, moramo s celim narodnim ponosom vzkliskati: Slovenski duhovniki, ki zvesti sinovi svojega naroda, niso samo neustrašeni čuvarji sv. vere, ampak oni so tudi najpogumnejši bojevniki za narodne svetinje; oni so, ki so polagali, v vsih dobah, svoje književne prispevke na oltar domovine. Marsikdo izmed nas še ne ve, da se je hranila in negovala slovenska pismena beseda v tihih samostanskih celicah skozi viharna stoletja in stoletja. Naj le slovenski bogotajci smešijo in sramotijo svečeniške umotvore, toda njih dela govore, da nimajo brezveze nobenega narodnega čustvovanja, in nobenega presodka o pravicoljubnosti.

Da nam je mogoče pojmovati razvitek slovenskega slova, moramo poseči po najstarejših ostankih slovenskega jezika, katere tvorijo takozvani spomeniki ali rokopisi, ki segajo daleč nazaj v deveto in deseto stoletje, kakor je Brziški rokopis, Koroski rokopis, Ljubljanski spomenik iz 15tega stoletja in beneško-slovenski rokopis iz leta 1497. Pisatelji imenovanih rokopisov so ostali nepoznani, brez dvoma so pa morali biti duhovniki, kajti rokopisi obsegajo le razne molitve, toda oni so najdragocenejši spomeniki v zgodovini slovenskega jezika in so jasni svedoki v pričevanju, kako daleč sega nazaj naša materina govornica. Slovenska književnost se je razvijala polagoma v raznih dobah, najbolj se je pa razvila v dobi reformacije in protireformacije. Leta 1574. je izšla v Gradcu prva slovenska knjiga. Prvi slovenski katoliški katekizem, katerega je spisal Leonhard Pachenecker opat v Kostanjevici. Duhovnik Anton Vrancec je izdal pri Mandelcu v Ljubljani leta 1579 zgodovinsko knjigo: "Kronika slovenskega jezika." Leta 1607. je izdal v Vidmu redovnik Alazija da Sommaripa: "Italjansko-slovenski slovar."

Leta 1630 je umrl v Gornjem Gradcu slovenski pisatelj in ljubljanski škof Tomaž Hren. Znameniti pisatelj-redovnik je

bil kapucin Janez Krstnik od sv. križa na Vipavskem iz rodbine pl. Leonelli. Rodil se je v Križu l. 1640. Oče mu je bil italjanski plemenitaš a mati pa Slovenka iz plemenite rodovine Rihemberškega Gradu. Od leta 1691-1707. je izdal pet obsežnih zvezkov s pridigami, umrl je v Gorici leta 1714. Skoraj istodobno je živel v Ljubljani slovenski pisatelj, kapucin O. Rogger, ki je zapustil slov. književnosti 126 prazniških govorov. V Novem mestu je živel kapucin-slovnica O. Hipolit, ki je preskrbel novo izdajo Bohoričeve slovnice. Med pisatelji, ki so izdajali razne molitvenice in katekizme je bil najvplivnejši vikar Miha Paglovec v Smartnem v Tuhnju. Omeniti moramo zlasti avgustina o. Marko Pohlina, ki je izdal leta 1765. "Abecediko," in tri leta pozneje pa "Kranjsko Gramatiko." O. Marko Pohlina je bil najplodovitejši pisatelj svojega časa; njegova ljubezen do domovine in do rodnega jezika mu je pridobila močan vpliv na sodobnike. Po svoji slovnici je vnebral o. Pohlina svoje tovariše redovnike, da so se vadili v slovenskih verzih. Kmalu nato je Pohlina redovni tovariš o. Janez Damascan izdal prvo zbirko slovenskih posvetnih pesmi (Dalje sledi.)



Cleveland, O. Gospod urednik: — Iz naše slavne metropole imamo vedno kaj za poročati. Z ene strani se junaci s velikimi prireditvami, odri ali veseljami, na drugi strani pa britko občutimo belo ženo, katere se pojavlja tu in tam, tudi tam, kjer je po naših mislih ne bi bili še potreba nekaj let. Zadnje dni je opuščala nekaj hiš in užalostila več družin, prišla je brez vsakega usmiljenja ali prizanesljivosti. Tu je zbrala mlado bitje, tam srednje starosti osebo in zopet pobrala mlado življenje.

Dan 31. oktober bo ostal zapisan v spomin družini Sterniša, stanujoči na 8407 Connecticut Ave. v Newburgu. Ob 8.45 zv. v soboto so stali ob postelji na mirajoče matere in soproge Josephine Sterniša, katere je po dolgem bolehanju zadnjih let, v zadnjem mesecu do cela podlegla boleznii, bila pred deseti dnevi pripeljana v bolnico, potem je bila previdena s sv. Zakramenti za umirajoče; ta večer, pa je dala slovo svojim ljubljanim sinovom, ki so stali poleg postelje. Fred 19 let, Josip 17 let in Albin 15 let star, tako soprog in še več sorodnikov.

Mrs. Josephina Sterniša, je doma iz vasi Trebče, fara Zuzemberk. V Ameriki je bivala 33 let. Zadnjih 17 let je družina stanovala v Newburgu. Kar pa je tolažljivo je to, da je družina Sterniša zadnje čase preživela s svojimi otroci in stariši tako lepo in složno združeno v katoliškemu duhu. Večkrat je bila cela družina skupno pri sv. mizi Gospodovi. Za to je bila ločitev trepeče matere lahka in tolažljiva, njen pogreb se je vršil v redo 4. nov. na Kalvariji pokopališče.

— Druga žrtev smrtne kose je bila bolj priletna, dobra, tiha mati, za katero se je malo vedelo, da živi s svojima dobrima hčerama in zeti, Frank Kenik in Joseph Šintič. Frančiška Stanko, rojena Videnič, je preminula ob 9. uri in 20 minut dopoldan v ponedeljek na Vernih duš dan, stanujoča na 63. in St. Clair cesti. Rajna

Francis Stanko je bila udova od leta 1909. Zivela je v ljubezni s svojima hčerama Mary in Rose do zadnjega zdihleja. V boleznii je silno veliko trpela, dokler ji ni smrt pretrgala nit življenja za vedno, in razdružila ljubeča srca. Pogreb rajne matere se je vršil v četrtek 5. nov. na Kalvarijo pokopališče.

— Mladi fant poln veselja in življenja Joe Ivančič, je vozil truck, koje malo hitreje potegnili, je prišel v nasproti vozu in konju. Nesreča je hotela, da je zadel ob vozni drog, z leve stranjo njegovega telesa, kar je povzročilo toliko poškodbo, da je ponesrečeni mladenič umrl na potu v bolnico. Družina Ivančič, ki je stanujoča na 1744 E. 43. cesti je sinu priredila spreved v ponedeljek 2. nov. v Irski cerkvi, kjer je mladenič 4 leta služboval kot ministrant. Veliko mladeničev se je odzvalo njegovemu sprevodu.

— Priletan možakar, trpin, ki je vestno opravljal svoja opravila se je ponesrečil ob času požara, ki je zadel Frank Dry Cleaning in je nekaj dni zatem zatisnil svoje trudne oči. Na videz ni so bile opekline smrti vzrok. Lahko pa je k temu pripomogel strah, ker nekaj dni za tem zbolel in bil prepeljan v bolnico in par dni zatem umrl. Družina Matejič, kateri soprog je bil oče, mu je priredila lep pogreb v soboto dopoldan.

— Se en drugi nad 60 let stari trpin, je podlegel prisiljeni smrti, ko ni najmanj pričakoval. Zlobni voznik velikega troka je njega povozil do smrti in pustil na cesti ležati v krvi z zlomljenimi nogami mrtvega. Martin Štupica stanujoč na 1009 E. 62. cesti, žena in sin sta mu pripravila pogreb v petek 30. okt. v cerkvi sv. Vida dopoldan.

Ti klici ki nam vedno govore, da nismo nikjer, in v nobeni starosti življenja si svesti. "Danes meni, jutri tebi." Tam se snidemo vsi!

Poročevalec.

Union Hill, N. J.

Od vseh strani se poroča o zgodnji zimi in zgodnjem snegu. Tudi prinas smo že dobili sneg in sicer je enkrat pošteno zamedel, da ga je bilo po enih krajih malo manj kot do kolena. Vse to nas opominja, da moremo letos zgodaj poskrbeti za gorak plašč in potrebni premog za naše peči.

Od nas je le malo v kakem časopisu, ker nas tu dosti ni. Amerikanski Slovenec pridno prebiramo tudi tukaj in se nam dopade. Vprašanje je, ako smo ameriški Slovenci slišali vsi o pomini tega lista, ki je nas prosil za naš nadvse ljubljani list A. S. za novega naročnika. Ali smo to storili vsi, da bo nas lažje obiskaval petkrat na teden? Če ne, storimo to v bližnji bodočnosti.

Pozdravljam vse čitatelje širom Amerike, listu pa želim obilo novih naročnikov!

M. P.

Portland, Ore.

Sprejmite en dopis tudi iz našega skrajnega zapada iz Oregona. Iz Portlanda nisem videla v tem listu še dopisa. Da pa naši rojaki zvedo tudi kaj o naši naselbini, zato pošiljam ta dopis.

Mesto Portland se nahaja pod vznožjem države Washington, ali na skrajnem severnem delu države Oregon. Mesto leži na zapadni strani precej velike reke Willamette, katere se izteka v zaliv nekaj deset milj severno od tega mesta. Po reki plovejo parniki, ki izvažajo in dovažajo iz Pacifika. Mesto je važno železniško križišče, skozi katerega gre mnogo promet. Mesto šteje nad 260 tisoč prebivalcev.

Medtem, ko vi tožite v Chicagi o zimi tu pri nas pa imamo še vedno lepo in toplo vreme. Po vrtovih in okrog hiš je še vse v cvetju, tu se še vidi vsake vrste cvetlice, lepi duhčete nageljni, gartrože in še vse druge vrste cvetlice, ki jim clovek niti imena ne ve. Tudi salate in druge zelenjave je še dosti po vrtovih. Tu je vsa druga klima, kot na vzhodni strani Cascadskega pogorja. Na to zaledje nekako upliva morskata toplota, kar povzroča, da imamo v letu dolgo gorke in zgodno spomlad. Zato, če Vas zebe v Chicagi Vas povabim, da pridete enkrat v Portland, Ore. v jesenskem času in videli boste, kako lepo je tukaj, ko drugod že pada sneg tu je pa še zmeraj gorko leto.

Pozdravljam vse čitatelje!

Naročnica A. S.

Chicago, Ill.

Večkrat čitam dopise iz raznih naselbin, kako se trudijo naši marljivi zastopniki, da bi čim več pridobili novih naročnikov za najboljši slovenski list Amerikanski Slovenec, ki edino in neustrašeno brani našo pošiljam enega celoletnega navs. vero. Zato tudi jaz Vam ročnika v stari kraj in tudi za sebe ponovim naročnino za prihodnje leto.

List kot je Amerikanski Slovenec je vreden, da se zanj nekoliko vsi potrudimo, saj je v



SAM SE JE IZDAL.

"Peter Zgaga" v štev. 256 poprašuje po nekih pismih, kaj naj jaz napravim z njimi, baje on misli o gromadi pisem, katera, da so dospela na moje osebno radi njegove polemike, ker piše sledeče: "Ljudje si ne vedo pomagati. Gospod Grdina, ki je znan dobronik in velikodušneš, naj pošlje v New York tiato ogromno skladovniško pisem, ki jih je dobil za stran obljubljenega nagrade, iz vseh delov Združenih držav.

"Prepričan sem, da bi s temi pismi lahko marsikatera slovenska družina vso zimo grela svoje stanovanje.

Grdina sedaj ta pisma prav lahko pogreša. Njega so hvalebogu, že ogrela."

Peter in Glas Naroda naj vedo, da imam jaz precej pisem, pa kakšne? Ako bi jih začel jaz priobčevati, bi postalo Petru in drugim urednikom pri Glas Narodu še precej vroče. Razun enega, nisem prejel, nobenega pisma radi Glas Narodovih zlobnih napadov, od nobene osebe (ne pa, da bi vsi Slovenci po Združenih državah simpatizirali z G. N. prismo-darjiami) in še to pismo, katero je bilo naslovljeno na moje ime meseca julija, je bilo tako nekam dvomljivo vsebine, da sem ga lepo shranil in čakal, kedaj, da se bo oglasil nekdo izza plota, in glejte ga, kje se dobi. Jaz sem še takrat vedel, da ima Peter prste v mes. In sedaj ga je pričelo skrbeti, kje so pisma. Imam ga Peter imam in

Anton Grdina

tem listu največ podučljivega berila za sedanjí čas, ko se najbolj udarja po naših duhovnikih, ki toliko žrtvujejo za svoj slovenski narod, da ga pripeljejo nazaj na pravo pot, ki vodi do časne in večne sreče.

Pozdrav vsem čitateljem tega lista. Amer. Slovincu pa želim mnogo novih naročnikov.

Annie Frank.

Tragična usoda potovalca okoli sveta.

V Ljubljani se je nahajal dne 7. oktobra avstrijski podnik in bivši pomorski častnik Rudolf Černy von Cernak. S svojim tovarišem Avgustom Fuchsom se je 20. avgusta leta 1923, prijavil v uredništvo nekoga ljubljanskega lista ter na kratko opisal svoje načrte, kako namerava prepotovati za stavo ves svet. Iz Ljubljane sta odšla Černy in Fuchs v Zagreb, v Subotico, na Romunsko, od tu preko Srbije in Bolgarske v Carigrad ter dalje v Malo Azijo. Prepotovala sta Anatolijo, Sirijo, Mezopotamijo ter sta se bližala Bagdadu. Radi silne vročine sta potovala le ponoči. V neposredni bližini so ju zalotile razbojniške tolpe Beduinov. Skušala sta na zelo utrujenih konjih razbojnikom uteči. Toda zaman. Razbojniki so ustrelili Fuchsa. Ko je Černy videl tragično smrt svojega tovariša, mu je pohitel na pomoč.

Zaradi matere v smrt.

V Mostarju se je ustrelil 22-letni trgovec Petar Radovanovič. Zapustil je pismo, v katerem izjavlja, da ne more več prenašati ravnanja svoje matere, ki ga prezira in zapostavlja, dasi je od svojega 13. leta s svojim delom skrbel za njo in brate.

— Ko je pri kraju ženitovanjsko potovanje, se mož šele zave, da je prišel ženski, katero je prosil za njeno roko, v resnici le pod njeno peto.

Poglavitna ameriška mesta.

Tedaj le eno vladno poslopje je bilo izgotovljeno, stara zakladnica, in za urade državnega tajnika, tajnika za vojno, mornarico in glavnega postarja so služile hiše, ki jih je vlada vzela v najem. Vse uradniško osebje federalne vlade je tedaj obstojalo iz 123 oseb, dočim se dandanes skupno število federalnih uradnikov ceni na skoraj 565.000.

Dandanes je Washington eno izmed najkrasnejših glavnih mest na svetu. Mnogo ameriških bogatašev je v zadnjih letih zgradilo v mestu krasne palače za svoj stan in v okolici mesta se nahajajo krasna predmestja z vilami. Impozantna pre-

prostost Bele Hiše, kjer stanuje Predsednik, in dostojanstvenost, mikavost in krasota Kapitola, kongresne knjižnice in Lincoln's Memorial-a v svoji imponujoči veličini in klasični lepoti so zgradbe, ki ne zginejo nikoli iz spomina gledalca.

V mestu so postavljeni spomeniki ne le ameriških velikašev, kot so Washington, Franklin, Grant, Garfield, Jackson, John Paul Jones, Longfellow in Daniel Webster, marveč tudi spomeniki velikih ljudi iz drugih dežel, kot so Lafayette, Rochambeau, Martin Luther, von Steuben, Kristof Kolumb, Kosciusko in Pulaski. V pokopališču Rock Creek Cemetery se nahaja prekrasen kip po ameriškem kiparju St. Gaudens, ki ga kedaj zovejo "Žalost" in kedaj "Nirvana" in kateri se smatra za enega izmed največjih spomenikov na svetu.

Pan-American Building, Palača vseameriške unije, ki jo vzdržuje 21 republik severne in južne Amerike, je krasen primer arhitekture. Ljubitelji umetnosti imajo v

Washingtonu kaj sioko polje za svoje občudovanje. Tu sta umetniška muzeja Corcoran Gallery in Freer Gallery. Ta poslednja vsebuje slovito Whistlerovo zbirko in krasne slike iz lončevine in Daljnega Vzhoda, Kitajske, Japonske in Koreje, kakor tudi iz Bližnjega Vzhoda slike in knjige iz Perzije, zapadno-azijske lončevine, bronzaste in srebrne predmete.

Smithsonian Institute, National Museum in National Academy of Sciences so pogovčeni napredku in razvoju umetnosti in znanosti.

Mesto ima polno krasnih parkov in livad. V predmestju se nahaja najfinejši park v deželi, Rock Creek Park. V Potomac parku so nahajajo famozne japonske črešnje, poslane v dar iz Tokia v Washington.

Poglavitno prebivalstvo mesta Washington obstoja iz vladnih uradnikov. Ta okolščina pojasnjuje razlog za posebno vrsto mestne uprave, ki smo je zgoraj omenili. Od 437.571 prebivalcev Washingtona v l.

1920. več kot četrtina (109.966) so črnci. Tujerodcev je jako malo v Washingtonu. Bilo jih je 29.365 po zadnjem ljudskem štetju. Rusi so stali na prvem mestu (5.181), za njimi so sledili Italijani, Nemci, Poljaki, Švedi itd. Jugoslovanov je bilo le 43. Le en tujejezični časopis se tiska v Washington, nemški tednik Washington Journal. Pač pa tiska Pan-American Union svoje literarne in trgovinske mesečnike tudi v španjščini in portugalsčini.

CHICAGO.

Chicago je klasičen vzgled naglega razvoja "po ameriški," kakršnem se Evropa ne more načuditi. Pred sto leti je bila tam še divja pokrajina, danes pa tam leži eno izmed največjih mest na svetu. Izvirni vzrok prve naselbine je bila lega blizu pristanišča ob Mičiganskem jezeru in blizu prevažališča med vodovjem tega jezera in pritoki reke Mišissipi. Za časa, ko je divjala vojna ameriške Revolucije, je neki črnc iz San Dominga, imenom John Bap-

tiste de Saible (ali au Sable) prodril do reke Chicago in se tam nastanil, da trguje z Indijanci. Okolo l. 1777 zgradil je hišo in ta je bila začetek neprestanega naseljevanja v Čikaški pokrajini. L. 1796. prodal je svojo hišo nekemu francoskemu trgovcu, ki jo je s svoje strani prodal John Kinzieju l. 1803. Kinzie je bil prvi ameriški naseljenec. Leto kasneje so Združene Države zgradile tam trdnjavo na rezervaciji šestih kvadratnih milj, ki so jih Indijanci odstopili Združenim Državam.

Ime trdnjave je bilo Fort Dearborn. Naselbina je začela rasti še le po vojni l. 1812. pa tudi potem le jako počasi. Še l. 1830. je bil Chicago mala vas koč iz hlodov; prebivalstva je bilo manj od sto duš. Začetek razvoja naselbine v mesto je baje pripisati izgradnji Illinois-Michigan kanala, ki jo je Kongres sklenil l. 1827. L. 1837. je bilo prebivalstvo naraslo na 4.170 duš, in tega leta je Chicago bilo inkorporirano kot mesto.

## Tvoj nedeljski tovariš.

Rev. J. C. Smoley.

### TEDENSKI KOLEDAR.

24. po bink. — O gorčičnem zrnju. Mat. 13.  
15. Nedelja — Gertruda, dev., Leopold škof.  
16. Ponedeljek — Edmund, škof.  
17. Torek — Gregor spoz.  
18. Sreda — Maksim, škof.  
19. Četrtek — Elizabeta, grof.  
20. Petek — Feliks Vel. op.  
21. Sobota — Marijino Darovanje.

### STIRIINDVAJSETA NEDELJA PO BINKOSTIH.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnju. Mat. 13, 31.

Današnji evangelij primerja nebeško kraljestvo gorčičnemu zrnju. Je to sicer najmanjše izmed vseh semen, ko pa zraste, je ogromno drevo, na katerem si delajo ptice svoja gnezda. Koga pa treba razumeti pod tem semenom?

Je to naša katoliška cerkev. Iz prav majhnih početkov je zrastle v velikansko drevo, ki razširja svoje veje po vesoljnem svetu in napolnjuje z obudovanjem vsa stoletja, vse narode. Dvajset stoletij že stoji, pa ima še vedno mladeniško silo in moč.

Današnje naše premišljevanje, prijatelji, naj bo slavospjev naši sveti veri.

Posadimo se okoli Kristusove neveste, katoliške cerkve, premišljajmo njeno velikost, njene zmage. Videli bomo v njenih rokah prapor, na katerem stoji zapisane besede: "Sem hči Božja."

Katoliška cerkev, cerkev apostolska, cerkev rimska — to je, cerkev papeža, cerkev vaših duhovnov stopa pred vas in vam pravi: "Sem cerkev božja."

In kje so dokazi? Podam vam jih takoj, podam vam jasne dokaze, in teh je obilico.

Zadoščal bi odgovor: "Ona je cerkev, katero je ustanovil Jezus Kristus. Dobrotljivi Jezus je s svojim življenjem, svojimi čudeži, svojim učenjem dokazal, da je on Sin Božji; zato je tudi cerkev Jezusova cerkev božja. Če verujete, da je Jezus Kristus Sin Božji, morate tudi verovati, da je Jezusova cerkev božja cerkev."

Ustanovitev, razširjanje krščanske vere je nadaljen dokaz njenega božjega izvora. Noben človek, da vesoljno človeštvo bi si ni moglo kaj takega kedaj niti predstavljati, še manj pa kaj takega ustanoviti.

Stopimo v duhu za 2000 let nazaj.

Bili so to časi Augusta, Tiberija, Nerona, najgrozovitejših tiranov, bili so to časi kronanih hijen. Rimsko cesarstvo je gospodarilo takorekoč nad celim takrat znanim svetom, stilo je kakor črva vsakogar, ki bi se bil poskušil njegovi nadvladi upreti. Vladalo je takrat poganstvo z vsemi svojimi ostudnostmi, s svojimi še ostudnejšimi bogovi, vladali so ljudje z materialističnim modroslovjem, s podivjanimi nravi, z največjimi vražami, ki so koreninile v zakonih, odgoji in običajih.

In ta velikan je imel biti strt, spremiti se je imel obraz zemlje, človeštvo je imelo biti pripeljano na pot, po kateri ni nikoli hodilo, na pot, ki bila ravno radostna in prijetna. In kdo se je poprijel te naloge? Filozofi? Ne! Vladarji s svojim vojaštvom in svojimi postavami? Ne! Milijonarji s svojim zlatom in srebrom? Ne!

Bilo je dvanaest apostolov. Nekega dne, je korakalo iz Jeruzalema dvanaest mož, sv. Peter, sv. Andrej, sv. Janez, sv. Jakob, sv. Filip in drugi in pravili: "Vi, prebivalci zemlje, pojdite za nami!"

### In kdo to bili ti apostoli?

Poslušajte: Dvanaest preprostih ribičev, ki niso znali drugega ko delati mreže, ki so znali le voditi krmilo, brez vinarja v žepu, s palico v roki, bosih nog.

In v čegavem imenu so govorili?

V imenu človeka, Jezusa Nazarenskega, ki je bil obsojen na smrt na najbolj sramotno smrt na križu.

Kaj pa so pridigovali?

Vero, ki oznanja večer pekla, ki obsoja vse strasti, ki ukazuje zatajevanje telesa in volje, oznanjevali so vero, ki pravi: "Blagor ubogim, blagor tem, ki trpe in jokajo! Gorje bogatim! Opuščajte sovražnikom! Povračajte zlo z dobrom!"

In kakšen je bil vspeh teh pridig? So li kaj dosegli?

Da, dosegli so. V Rim je dospel tujec, je revno oblečen, nima denarja, nima prijateljev, nima nikogar, na kogar bi se obrnil, in tu v Rimu gleda in zre na palačo Cezarjev. Straža gleda zaničljivo na njega in mu pravi: "Poberi se odtod, capin!"

— Kdo pa stanuje v tej palači?

— Cezar, neumrljivi, vsemogočni, vladar sveta.

— Ne, ni res! Jaz bom gospodar nebes in zemlje.

— In kdo si ti?

— Peter, apostol Jezusa križanega.

In prijatelji, rimsko cesarstvo je padlo. Tekom nekoliko let se je krščanstvo razširilo ne samo po rimskem cesarstvu, razširilo se je tudi po Armeniji, Perziji, Indiji. Povsod so se pojavili kristjani. In teh dvajseto stoletje, teh dvajseto stoletje ubogih ribičev je moglo reči, ko so umirali: "Mi smo premagali svet."

Vidite seme, ki raste in se dviga v velikansko drevo, koga veje segajo od konca sveta do drugih njegovih končin. Sedaj lahko razumete, da je tako razširjanje proti vsem naravnim zakonom, je nadnaravno, je božje. Zato je pa tudi naša vera božja.

Ne — bodo oporekali nekateri — nikoli! Tudi poganstvo, mohamedanizem, protestantizem se je širil kakor krščanstvo; pa le niso božjega izvora.

Ne, prijatelji! Poganstvo, mohamedanizem, protestantizem so se razširjali, ker so ugajali strastem, dovoljevali krivice, širili so se s silo, z mečem in ognjem.

Protestantizem se je lahko širil v imenu Jezusovem, v imenu apostolov in prvotne cerkve, nikoli pa v imenu Lutra ali Kalvina. Protestantizem je stopil pred ljudi s polnimi rokami, dovoljeval vse ne glede na to, kaj poreče moralka, ni nalaгал nikakih težkoč, odstranjal vse, kar se ljudem ni ljubilo. Širil se je s pomočjo svetnih vlad, o tem nam priča jasno zgodovina. Nikake primere ni torej med njim in katoličanstvom!

Katoliška cerkev je božja. Vse svetne sile so se vrgle na njo, da bi jo uničile. Prva tri stoletja so bila za našo vero polna najhujših preganjanj, toda cerkev ni omagala, ni propadla, ona je cvetela in rastle. Prišli so barbari. Zničili so vse, kamor je stopila njihova noga, uničiti pa niso mogli cerkve. Cerkev je barbare ukrotila, scivilizovala, napravila iz barbarov kristjane. Napadle so cerkev razne zmote in krive vere, ne s silo, ampak zofismi, ki so toliko nevarnejši, ker so rušili edinost, ker so segali v srce in razum. Bili so to Arijančci Nestorijanci, Albigenzi in drugi. Toda cerkve niso mogli zrušiti, cerkev je cvetela in rastle. Dvignil se je protestantizem. Prišli so Luter, Kalvin,

Melanhton, Zwingli, Beda, Henrik VIII. Bil je boj na življenje in smrt. Tridentinski cerkveni zbor pa je strl reformaciji glavo naša sveta vera je korakala naprej zmagoslavno po svetu. . .

Vidite to, in se čudite.

Proti cerkvi se je dvignila francoska revolucija. Kakšen kolos, kakšna moč! Filozofizem in strahovlada! Voltaire sam je vpil: "Studi se mi, da moram vedno slišati, da je dvanaest ribičev premagalo, obvladalo svet. Uničimo ničvrednico (to je: cerkev)."

Robespierre si je umazal obraz s krščansko krvjo. . . Cerkve so podirali ali jih pa zapirali; duhovne, redovnike so morili ali pa jih pošiljali v pregnanstvo. Po ulicah in cestah Francije so tekli potoki krvi. . . Vsaka vlada bi bila že davno padla; a cerkev? Cerkev je zmagala, in mogotec Napoleon je moral reči o papežu: "V svojem življenju nahajam prvaka, kneza, ki je močnejši kakor sem pa jaz. On vlada nad dušami, jaz samo nad materijo, tvarino. Duhovni si pridržavajo duše, meni pa mečejo mrtna trupla."

Cerkev je božjega izvora, tako nam priča dvajset stoletij neprestanih bojev in zmag. Ko bi si bil izmislil vero kak človek, bi bila že davno podlegla in propadla vsled tako silnih udarcev. Toda cerkev živi, cerkev cvete, cerkve ne bo konec, ker jo je ustanovil Bog, Jezus Kristus.

Ne bojte se, prijatelji! Cerkev stoji dandanes v novih bojih, posebno med nami. Preganjajo, sovražijo jo vsi. Vlade — glejmo Rusijo, Čehoslovaško, Mehiko — kujejo postave proti nji; iz šol preganjajo in mečejo veronauk; po družinah se norčujejo in zasmehujejo duhovščino; častniki prinašajo najostudnejše laži in obrekovanja proti veri in cerkvi, proti Bogu, papežem, duhovnom, cerkvenim obredom. In marsikdo morda izgublja takorekoč glavo in pravi: "Vera umira, vera umira. . ."

Ne, dragi moji! Ne bojte se: Cerkev bo konečno zmagala in pokopala svoje sovražnike, premagala jih je že nebroj! Prišli bodo morda novi viharji. . . tekla bo morda znova kri. . . nastale bodo morda, kakor so že v zadnjih letih nove zmeene — toda cerkev bo stala, ona bo še krasnejša, kakor je bila poprej.

Slavni govornik, opat Combalot, je nekoč pridigoval v Lyonu in s s svojo znano zgovornostjo zavračal te, ki so prorokovali konec cerkve. Stopil je iz prižnice, stopil med

in rekel: "Od tu, kjer stojite, kaj lahko vidite Montblanc; ni li res? Jaz vas zagotavljam, da ga miši ne bodo snedle." Prijatelji, tega ne pozabite: Sovražniki rujejo proti cerkvi, pa si bodo ob njenem zidu razbili svoje glave; pletejo si vrvi, s katero se bodo zadržali sami! Cerkev se smeje in mirno speva nad sovražniki "requiem aeternam. . ." Bog je s cerkvijo in cerkev bo zmagala.

Mi pa moramo cerkev ljubiti, mi jo moramo braniti. Varnost se teh, ki vam cerkev vedno sramote, proč od njih! Ali vas ne bi bilo sram, da bi hodili v družbo in med ljudi, ki bi sramotili vašo telesno mater? Zato pa proč od ljudi, ki sramote vašo mater, katoliško cerkev.

Proč z brezverskimi knjigami in časopisi. Ali bi hoteli držati v rokah knjigo, list, ki bi sramotili vašo telesno mater?

**Verujem v sveto katoliško cerkev** — ponovite danes, predno zapustite cerkev, ponovite to pred celim svetom!

**Verujem v sveto katoliško cerkev** — vzklonite danes in prisezite, da se bote vedno zvesto držali njenih naukov!

**Verujem v sveto katoliško cerkev** — in ona nas bo ob naših smrtni uri pritisnila k sebi in prenesla v zmagoslavno cerkev, nebesa. Amen.

### ZITNE CENE PO RAZNIH TRŽIŠČIH.

Nova decemberska pšenica se je pretekli teden prodajala po \$1.52 bušel na chikaškem trgu. Žetev se je pričela tudi v Argentini, katera obeta biti dobra. Ameriški spekulanti so prodali v inozemstvo do 400 tisoč bušlov pšenice. Velika zahteva je tudi po ovsu, katerega so notirali na chikaškem trgu koncem minolega tedna po 40c bušel.

Na chikaški trg se je pripeljalo minoli teden 15 tovornih železniških voz pšenice, 121 koruze, 55 voz ovs, 3 voze rži in 15 voz ječmena.

Cene so bile na raznih tržiščih kakor sledi:

Pšenica: Chicago \$1.66 — Kansas City \$1.68½ — St. Louis \$1.71. Kozuza: Chicago drugovrstna 84c — rmena 85c. — Omaha drugovrstna 82c in rmena tretjevrstna 84c. V Milwaukee so notirali drugovrstno koruzo 86½, isto ceno je imela tudi rmena koruza.

Majski oves so notirali v Chicago 7. novembra po \$1.34.

**V Bazovici pri Trstu** je umrl g. Andrej Grgič, posestnik in krčmar. Naj počiva v miru!

### RAZNO.

#### IZ ŽAGANJA NEGORLJIVI LES.

Tacoma, Wash. — Od tukaj poročajo, da so znašli način za izdelovanje negorljivega lesa, ki bo v stanu zdržati več vročine kakor jeklo. Ta les bo tudi ključoval poleg vročini še zimi in se bo vapošno porabljal za gradbo hiš. Ta nova iznajdba je velicega pomena, kajti za ta les se bo potrebovalo le žaganje in drugi lesni odpadki, katere se bo kemičnim potom naredilo v kaši podobno zmes, ki se bo potem lahko preoblikovala v deske poljubne dolžine, širjave in debelosti. Tisoč štirjaskih čevljev tega lesa ¼ palca debelo bo stalo le \$15.00.

**V Ukvah na Koroškem** je pri občinskih volitvah zmagala kmetsko - delavska zveza. V občinskem zastopu so sami domačini.

**Tatvina v Trstu.** Pomorska transportna družba v Trstu ima svoj sedež v ulici Geppa št. 2. Ponoči so udrli v pisarno tatovi in odnesli 60 tisoč lir denarja. Najbrže so vedeli, da je družba oni dan kasirala večje svote.

**Srebrna poroka.** V Idriji sta praznovala srebrno poroko Leopold Troha in njegova žena Ana roj. Jeglič. Slavljenca uživata splošno spoštovanje in ljubezen; verno sta vzgojila sedem otrok, a poleg tega sta bila vedno prva

### SLOVEČI "METNIŠKI FOTOGRAFIST"

**Nemeček**  
1439 W. 18th St.  
IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!

SOVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 30-LETNO IZKUŠNJO!

pri javnem delu.

#### Odvetnik Dompieri umrl.

V Trstu je umrl bivši tržaški župan odvetnik Carlo Dompieri. Službam je bil sovržen in jim je svoj čas javno zabrusil znano geslo: "Et nos eos eiciamus foras!" — Vrzi mo jih ven!

**Smrtna kosa.** Na Vrhu sv. Mihaela pri Mirnu je umrl širom znani, vrli učitelj Josip Potič, mož odločnega katoliškega prepričanja in neumoren delavec na ljudsko - prosvetnem polju. Zapustil je ženo in hčerko.

#### PREMOG.

Pripeljem na dom premog, drva, led po dnevnih cenah. Razvažam pohištvo ob času selitve. Pokličite me na telefon: Canal 2686. Priporočam se rojakom v naklonjenost.

JOE PAPERH

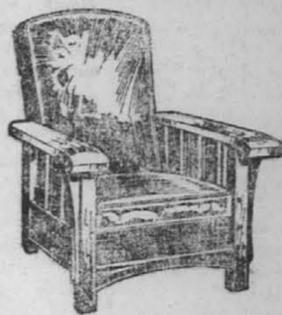
Na Jesenicah je pobrala griza na en dan uglednega posestnika, občinskega odbornika in cerkvenega ključarja Franca Mavrija in njegovega najstarejšega sina. — V Plaveh je umrl 22letni Anton Križnič, sin odlične Križničeve rodbine.

#### BRUSLIN TINKTURA

BRUSLIN TINKTURA zoper sive lase, od katere postanejo lasje popolnoma naradni. Daje imam najbolj uspešna zdravila, kot za rane, opekline, bele, turove, kraste, grinte, lisaje, solnčate pike in prahute na glavi, za revmatizem ali trganje, kurje oči, bradavice, potne noge itd. Kateri bi rabil moja zdravila brez vspeha mu povrnem denar. Pišite takoj po cenik, ga pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,  
1436 E. 95th St. Cleveland, Ohio

## Za dobro pohištvo



SE obrnite vedno na staro poznano veletrgovino. Ako hočete vaše domove opremiti s trpežnim in dobrim ter lepim pohištvom, tedaj pojdite tja, kjer se tako pohištvo prodaja.

Ako hočete imeti v Vaši kuhinji dobro peč, dobro kuhinjsko posodo tedaj pojdite isto kupiti!

**W. SZYMANSKI**  
VELETRGOVINA Z RAZLIČNIM POHIŠTVOM.

1907 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.



## TRGOVCI — OBRTNIKI

### Božič je tukaj!

Ali veste, da tudi naši rojaki potrošijo na tisoče in tisoče, to je skupno vsako leto za božične praznike? Kakor vsak drug narod, tako tudi mi Slovenci kupujemo razne božične darove, za svoje domače, prijatelje in znance. — Ali ni res? — Seveda je!

KDO pa spravi dobiček, ki ga dajo naši rojaki pri takih kupijah trgovcem? — Ga dobite Vi slovenski trgovci in obrtniki? Ako ga ne — zakaj ga ne? — Poročete, ha, naši ljudje grede rajši h judom in drugim, domačih trgovcev ne podpirajo. Ako veste to, potem morate vedeti tudi zakaj grede drugim?!

**TOREJ** zakaj grede h tujcem?! — Zato ker tujec kriči, oglašva v časopisju, pojasnjuje potom oglasov kupcem, kaj ima itd. Vidite, zato vlečejo ljudi v svoje trgovine. Slovenski trgovci in obrtniki pa smo navadno tiho, pa je tudi tiho v naših trgovinah. Vidite vzrok. Le pazite pa boste videli, da je res.

**LIST AMERIKANSKI SLOVENEK** najdete danes že v vsaki slovenski hiši po vseh slovenskih naselbinah. Ta list prinaša slovenskim družinam, svetovne novice, vesti iz naših naselbin itd. In kako lahko bi ta list prinesel tudi našim slovenskim družinam vesti, namreč kaj prodajajo naši slovenski trgovci in obrtniki v naših naselbinah. Povejte v Amerikanskem Slovencu sedaj pred božičnim praznikom, kake stvari pri Vas lahko kupijo, za isto ceno kot drugje pri tujcu. In videli boste, da bodo naši ljudje prišli k Vam in pustili svoj denar pri domačih trgovcih mesto pri tujcih.

**AMERIKANSKI SLOVENEK** je za letošnjo božično sezono poskrbel posebne kličje — "cuts," ki so jako privlačni in oglašili. Primerno besedilo sestavimo na željo mi, to je za one, ki sami ne pošljejo besedila. Potrebno je le, da nam sporočite, kako blago boste prodajali, kaj je Vaša obrt in če hočete zraven navesti cene, ali brez njih. Kličje imamo primerne za vse vrste trgovce in obrtnike.

**SLOVENSKI** trgovci in obrtniki napravite lahko veliki promet v vaših trgovinah in podjetjih s pomočjo Amerikanskega Slovence božični sezoni za primerno malo ceno, ki jo računamo za oglašje. Pišite za pojasnila in omenite, kaj bi radi oglašali na:

## AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd St.

Chicago, Ill.



### Naznanilo in zahvala

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem da je dne 26. oktobra t. l. nas zapustila naša ljubljena hčerka, oziroma sestra —

### Doroty Jakša

Bolchala je 20 mesecev, umrla je v Morgan Park bolnišnici, prevadena s sv. zakramenti. Pokojna je bila stara 10 let in 9 mesecev, vzrok smrti je bil srčna hiba.

Dolžnost nas veče, da se tem potom zahvalimo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izkazali sočutje in izrekli sožalje je naši bitki uri. Hvala vsem, ki so jo obiskovali doma, kakor tudi v bolnišnici. Najlepša hvala Rev. A. Pirnatu, ker so jo tolikrat obiskali za časa njene boleznin in ker so ji tolikrat prinesli sv. obhajilo.

Zahvala vsem, ki so darovali za maše: Mr. in Mrs. Gregorich, Mrs. Tapatte, Mrs. Lukežič, Mr. in Mrs. Rucc in Mrs. Rozich.

Lepa hvala vsem darovalcem vncov: družini Jančar, Mr. in Mrs. Anzlec, družini Anton Blatnik, Miss Spehar, Miss J. in G. Sampson, Mrs. Hale, Mrs. Soreson, učiteljem v šoli in "Good Fellowship Club." Lepa hvala deklicam, ki so jo nosile.

Pogreb se je vršil iz hiše žalosti v cerkev sv. Alizabete, od tam na Calvarijo pokopališče.

Pokojnica zapušča stariše, štiri sestre in dva brata ter več sorodnikov. Ti pa ljubljena hčerka počivaj v miru, dokler se ne vidimo nad zvezdami.

Zalujoči ostali:  
JOSEPH in MARY JAKŠA, stariši; JOSEPH in FRIDERICK, brata; MARY, ELIZABETH, AMALIJA in ANNA sestre.

New Duluth, Minn., 3. nov. 1925.

# GLADIATORJI

Zgodovinski roman iz leta 76. po Kristusu. — Angleški spisatelj G. J. Whyte Melville. Prevodil Paulus.

Spoštljivo je stal pred visokim sanhedronom, nekoliko oddaljen od svojih ujetnikov, in je nagovoril predsednika s ponižnim glasom podložnika, ki se zagovarja zaradi prevelike gorečnosti v izvrševanju svojih dolžnosti, in ni mu bilo videti tožitelja, ki obtožuje izdajstvo in zahteva zadoščenje in pravice.

— "Izročam svojo zadevo v roke visokega sanhedrina in ga pozivljem, naj razsodi, ali sem prekoračil meje svoje oblasti, ali pa koga dolžil krivičnih dejanj brez dokazov. Le to prosim, da bodite velikodušni do vojščaka, ki je njegova dolžnost, da brani mesto in ki mu je sumljivo vse, kar bi utegnilo biti za njegovo mesto usodno. In brez izjeme vse člane visokega zbora, od Matije, sina Boetovega, pa do Fineasa, sina Ezrinega, vas prosim, da me blagohotno poslušate. — Tule stoji človek, ki sem ga zajel danes popoldan. Prišel je naravnost od Tita, pismo je nosil seboj, naslovljeno na nekega pogana v hiši Eleazarjevi, — tukaj pred vami stoji! Pismo pa je od poveljnika desete legije. — Ali ni bila moja dolžnost, da sem vso zadevo takoj predložil najvišjemu zboru? Ali ni stvar važna dovolj, da se visoki sanhedrin bavi z njo?"

Matija je s strogo resnobo nagubal čelo in rekel:

"Ti skrivaš svoje misli pred njimi, ki jih prosiš naklonjenosti! Janez iz Giskale, ti si izvežban vojščak in ne pomehi svoje puščice v prazno in ne svojo gorko. Povej svojo obtožbo, pošteno, pogumno, brez strahu pred komurkoli, — ali pa miruj s svojim jezikom!"

Nekoliko splašen po teh besedah se je Janez iz Giskale z negotovim pogledom ozrl po obrazih, ki so bili vanj obrnjeni. Nevoljno, nezavestno, pričakovanje je bral v njih.

In drzno je pogledal v predsednika ter povedal svojo obtožbo:

"Dolžim Eleazarja, sina Manahemovega, izdajstva in dolžim tale dva moža, da sta mu pri tem pomagala! Naj se zagovarjajo, ako se morejo!"

## IX.

### Kamenita dvorana.

Vse oči so bile obrnjene v Eleazarja. — Nepremično je sedel in kazal na zunaj mir, ki ga ni bilo v njegovi duši.

Divji boj mu je trgal dušo. Ali naj vstane pogumno in naj pove, da je res poslal svojega brata v rimski tabor s predlogi o predaji? Dobro je vedel, tako izpoved bi pomenila isto ko skloniti tilnik pod nogo Janezu iz Giskale. Kdo — in če bi bil tudi njegov najzvestejši prijatelj, kdo bi bil imel pogum, bi bil verjel, da je imel s tem domoljubne namene? Kdo bi se bil zadovoljil s takimi razlogi? Sanhedrin bi ga obsodil, — in to bi pomenilo njegov padec, njegovo smrt. In če bi njega ne bilo več, kdo bi rešil Jeruzalem —?

Ta misel ga je mučila bolj ko misel na smrt in na nemilost, ki mu je grozila.

Toda — ali naj zapusti brata, ali naj zanika, da ga je on poslal —?

Brata je ljubil nad vse na svetu. Če bi ga ne ljubil, bi se morebiti bal, ga zapustiti, njegova, ki je ravnal po njegovih naročilih in tve-

gal toliko zaradi njega. — Pa globoko v srcu mu je nekaj šepetalo, da so si žrtve in dolžnost sorodne, in da je moral žrtvovati brata, ker ga je ljubil.

Vkljub temu je hlastno šinilo njegovo oko po tovariših, ki so v globokem premišljevanju sedeli krog njega, in je sešel svoje pristaše. Skoraj ravno toliko jih je bilo kakor njegovih nasprotnikov. Pa vedel je, da se bodo mnogi v svoji odločitvi ravnali po predsedniku. In od tega resnega starca ni mogel druga pričakovati, ko strogo, nepristransko pravico.

Ni si upal, pogledati v Kalho, ni si upal, si zakriti obraza z rokami da bi se za trenutek skril pred njegovimi hladnimi, sivimi očmi.

Bridki, kruti so bili trenutki. — pa pomislil je, da gre za rešitev mesta, in da tak plemenit cilj posvečuje sramoto in trpljenje in žalost in tudi greh in sklenil je, žrtvovati vse, tudi svojo lastno kri, da si ohrani prvenstvo v mestu.

Pa ni mu bilo treba storiti usodnega udara z lastno roko.

Matija, vesten in natančen v vseh vprašanjih pravice, je odločil, da noben član sanhedrina ne more postati obtoženec, dokler ni jasnih dokazov zoper njega. Sklenil je, da bo sam izpraševal ujetnika in ugotovil ali je res zakrivil Eleazar kaj takega, da bi ga smel in moral izključiti iz sanhedrina in nanovo sklicati zborovanje — četudi v pretečih, nevarnih trenutkih ni bilo dobro, odlagati z odločitvijo v tako težki zadevi, tembolj, ker se je dan že nagibal h koncu in ker je bila drugi dan sobota.

Zapovedal je torej, naj se ujetnika postavi v sredo dvorane, resno ju je pogledal in začel svoja vprašanja s strogim glasom maščevalnega sodnika.

Mirno obnašanje Kalhina in njegove krotke oči so bile v močnem nasprotju s temnim obrazom in z žarečimi očmi predsednikovimi.

"Tvoje ime, stavec," mu je dejal osorno, "tvoje ime, potomstvo in rod!"

"Kalha, sin Simeonov, sin Manahemov, iz hiše Manahemove in iz rodu Judovega."

"Ali nisi brat Eleazarja, sina Manahemovega, ki sedi tamle, na svojem prostoru in je član sanhedrina?"

Preden je odgovoril, je pogledal Kalha kradoma k Eleazarju.

Z vsem naporom svoje volje se je Eleazar silil, da bi vzdržal njegov pogled.

Pa ni ga mogel. Nekaj je bilo v obrazu njegovega starejšega brata, kar ga je prisililo, da je moral povestiti oči.

Toda že je bil predsednik nevoljen nad počasnim odgovorom.

Nevoljno mu je rekel:

"No! Nikakega zavijanja, stavec! Spomni se usode tistih, ki se drznoje lagati v navzočnosti sanhedrina!"

S krotkim očitanjem je pogledal Kalha predsednika.

"Jaz stojim v vse višji navzočnosti nego v tvoji, Matija, sin Boetov!" mu je rekel. "In Manahemovih otrok ni treba opominjati, naj govorijo resnico pred Bogom in pred ljudmi!"

"Ali si čul obtožbo, ki jo je dvignil zoper tebe Janez iz Giskale?" je nadaljeval predsednik. "Ali se moreš zagovarjati z jasnimi čelom in s čistim srcem?"

## DOMAČA TRGOVINA ZA DOMAČE POTREBŠČINE



### DOMOLJUBNO

ravna, kdor podpira trgovine v domači sosesčini. — Ako podpirate trgovce v domači sosesčini, podpirate one, ki pomagajo dvigati vašo sosesčino bodisi v veljavi posestev in drugače.

### ZA DOBRO POHIŠTVO

se obrnite vedno na najzanesljivejšo trgovino pohištva v domači sosesčini. Pri podpisani trgovini lahko kupite vaše pohištvo in druge raznoterosti, ki jih rabite za vaš dom najceneje za gotovi denar ali pa na jako lahka mesečna odplačila. — V naši trgovini dobite vse, kar rabite za vaš dom. — Pridite in pričajate se.

## J. L. Telsler

Furniture & Housefurnishings, Fonografe in Radio

2107-11 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Phones: Canal 6138 Roosevelt 2107 Ustanovljeno 1912

### NAZNA NILO IN PRIPOROČILO!

Vsem cenjenim naročnikom, dobrotnikom, kakor tudi vsem drugim rojakom v državi Colorado in Wyoming naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladič, ki je pooblaščen pobirati naročnino, za list Amer. Slovenec in Ave Maria, oglase ter vse drugo, kar je v zvezi z gori imenovanima listoma. — Rojake, zlasti naše naročnike uljudno prosimo, da mu pomagajo in grejo na roko. Gre se za ojačenje katoliškega tiska in vsi ste prošni, da Mr. Mladiču pomagajte zlasti do novih naročnikov. Posebno priporočamo, pomagajte mu pridobivati nove naročnike za list Amerikanski Slovenec, s tem boste pomagali podjetju, da bo lahko izdajalo večji in boljši list.

Uprava Amer. Slovenca.

### DRUŽINSKO PRATIKO ZA LETO 1926

smo poslali vsem našim lokalnim zastopnikom po naselbinah. Kdor izmed rojakov jo želi, naj se zgasi pri naših lokalnih zastopnikih in jo bo dobil. Ponovno povdarjamo, da letošnja Družinska Pratika je lepša kot kdaj prej. Dobili smo jo le omejeno število, zato opozarjamo vse, ki jo žele, da se takoj požurijo in jo dobe. Uprava Amer. Slovenca.

Uprava Amer. Slovenca.

### SEVEDA FOREST CITČANI

Vedo, da se kupi najboljšo vsakovrstno železnino, ki se jo potrebuje bodisi pri grajenju domov, garaž ali karinegakoli poslopja, kakor tudi najboljšo raznotero pohištvo po najnižjih cenah pri znanem trgovcu

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino

527 — Main Street. Forest City, Pa. (T.)

### CLEVELANDCANJEI

kadar potrebujete pogrebniha se spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod

### GRDINA IN SINOVI

1053 — E. 62nd St.

CLEVELAND, OHIO

Primite za bližini telefon in pokličite:

Randolph 1881 ali 4556

### LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljamo ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!

2018 W. 21st Place

CHICAGO, ILL.

Phone: Rosevelt 3221.

### VINKO ARBANAS

Edini slovenski cvetličar v Chicagi.

1320 W. 18th Street,

CHICAGO, ILL.

Vence za pogrebe, šopke za neveste in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem točno. Po naročilu dostavljam na dom.

Cene zmerne.

1436 E. 95th St.

CLEVELAND, OHIO.

POTREBUJEMO 50 MOŽ.

ki bi imeli veselje učiti se zidarske obrti. Lahko zaslužite od \$12.00 do \$16.00 na dan. Učimo zvečer in po dnevi. — Cene zmerne. Mi vam pomagamo preskrbeti delo.

1322 Clybourn Avenue, Chicago, Ill.

## PISANO POLJE

J. M. Trank

Stoji, stoji in bo stalo — krščanstvo.

"Krščanstvo še stoji," sem zapisal G. Molek replicira: "Da, in mohamedanstvo tudi. Ponekodi se kanibalstvo stoji." Čas baje ne dokazuje ničesar. Zopet vrže vse v eno vrečo.

Krščanstvo je bilo od začetka do danes preganjano z vsemi sredstvi, tudi g. Molek ima pri tem svoj delež; druge vere sicer obstajajo, pa se razblinijo, kakor megla, če zaveje le najlajnejši veter kakega preganjanja. That's the difference, in v tem je zelo važen zgodovinski dokaz, ki stoji.

### Naprednjak proti naprednjaku.

Glas Svobode je pel slavo materialnemu blagostanju v članku: "Bog revežev," in trdil, da tako blagostanje že po svojem bistvu zamori vsako vero in naredi človeka nehoče za ateista. Druge plati Glas Svobode seve ne vidi, ker bi bila neprijetna in bi ga udarila. "Enakopravnost" ima v uvodnem članku št. 244 stavek: "Amerika je jako materialistična dežela, kar je naravno, ker je materialno najbolj bogata. To je v veliki meri odgovorno za silen razmah zločinstva." Ne bo pod vsakim pogojem.

Vsekako je pa nemišelnost, ako se trdi, da verstvo uspeva samo v senci revščine. Vse ne gre na eno kopito.

### To bo "cmav."

Zločinstva se v Ameriki silno množe. Naravno je, da se skuša priti temu zlu vokom. Pri tem pridejo cerkve in vere v poštev, ne ravno tudi kakega prestiža, kakor člankar v Enakopravnosti meni, temveč iz čisto moralnega stališča. Katoliška cerkev vrši svojo dolžnost, dasi ima pri tem silne težkoče, ravno tudi od strani onih, ki bi sami radi videli, da se zlo omeji in zatre. Kaj druge cerkve delajo, nas ne briga. Ako mislijo, da bodo zlo odstranile s tem, da zločinstvo nekako "advrtajajo" v dnevnih listih, je to njih lastna zadeva. Veliko uspeha ne bodo imele, ker zlo se mora prijeti pri korenini. Zločincem se mora priti do živoga le, ako se more uplivati na njih vest.

Nekateri poizkušajo ali priporočajo — molitev. Tudi znani A. Brisbane je o tem pisal. Ne zanikujem moči molitve, a samo to bo "cmav." Ne toliko drugi, temveč zločinec sam se mora privedi do molitve. To bo pa zopet mogoče le tedaj, ako bo imel kaj vesti in vere. Kjer ni vesti, tam je zlu vse na stežaj odprto. Vesti pa ne more biti, kjer ni vere na višje bitje, na odgovornost pred njim, na kazen za izvršen zločin.

Kdor spodkopava v narodu vero, pospešuje zločine, dasi morda zločinov samih ne odobrava in se bori za idealne stvari. Na torišču golega materializma mora uspevati zločinstvo, v tem se strinjam z člankarjem v Enakopravnosti.

### Zaušnica 1. aprila.

G. Molek ne vidi nobene zaušnice v tem, kar je pisala Mrs. Pečjak. Marsikdo ne vidi ničesar o tem, kar je pač neprijetno. Tudi v jeseni se more človeku kaj neprijetnega pripetiti, ako je pa to še za 1. april, pa še bolj skeli.

### Ziv portret.

Ko bi za resničnost evangelijev ne imeli drugih dokazov, bi zadostoval za resnične iskralce resnice ta, da se ponavlja v današnjih dneh prav do pičice to, o čemur so apostoli pisali že pred skoro 2000 leti. Tudi na naših slovenskih "jurišarjih" na cerkev in ver-

ske resnice se to uresničuje. O teh in enakih piše apostol Juda (10-13): "Preklinjajo, česar ne vedo; kar pa znajo naravno, kakor nespametne živali, otem se pogubljaajo.

Gorje jim; ker hodili so po potu Kajnovem in za plačilo Bileamovo zabredli so v zmo-to; in v nasprotju Kore so poginili.

Ti so pri bratovskih poedinjaj vaših zapreke, ko se goste skup brez strahu, same sebe pase; oblaki brez vode, ki jih gonijo vetrovi; drevesa poznojesenska, brez sadu, dvakrat mrtva, izkoreninjena.

Divji morski valovi, ki izpenjavajo lastno sramoto; zvezde tavajoče, katerim je mrak teme hranjen vekomaj."

Morda bodo to smatrali za grozehnje? Pa naj. Taki so v svojem početju, kakor jasno dokazujejo listi dan na dan, radi "grozenja" naj pa se obrneju na apostola.

### Bo nekaj odveč.

Iz Latrobe, Pa., se poroča v Prosveti št. 243 o nekem socialističnem shodu, ki je bil zelo slabo obiskan. Ko bi šlo samo za politično ali stanovsko organizacijo delavstva, bi tudi jaz slabo udeležbo utegnil obžalovati, dasi ne simpatiziram s socialisti. Poročevalka sicer ne omenja ničesar, a znano je, da se išče delavske nasprotnike v — klerikalizmu, udruha se čez farje, vero... in to vleče le pri gotovih ljudeh. Je pač odveč, napačno, zato pičla udeležba.

### Slepa kura je našla pšenično zrno.

O izključenem protestantskem škofu W. M. Brownu je žarkometar povedal nekaj resničnega. Brown je svoje sodnike posadil v vročo kašo, ko jih je uprašal po avtoriteti, glasom katere ga izključujejo. Sodniki nimajo te oblasti, ker so jo sami zavrgli, ko so zavrgli edino avtoritativno cerkev. Brown je zašel, a zašli so tudi njegovi sodniki v svojih prednikih. Bil je samo bolj na krivem potu, na katerem so vsi.

### Ali je W. M. Brown mučenik?

Za takega se dela, pa se moti. Ako je to res, kar je on učil n. pr. da ni Boga, potem bi imel sam dosledno, kakor pravi g. Molek, "zagnati škofovo palico skozi okno." Če ni Boga, tudi škofovi ni treba, ni treba vere, in škofova služba ni bila a mere graft, goli "kšeft," kakor se nam prebavica. Ako se je tako držal svoje škofove palice in letel celo k posvetnemu sodniku potem to samo priča, da nikakor ni odkritosrčen, toraj prav noben mučenik.

### Drugače ni mogoče.

Francoski minister financ, Caillaux, je prišel sam v Ameriko in se je gotovo nadejal, da bo vse gladko šlo. Pa ni šlo. Mesto biljonov je obljuboval letno nekaj milijonov. Ampak to še ni vse. Morda je upal, da bo stric Sam kar zagrabil, ker Amerikanci včasih zaupajo poštenosti gotovih evropskih diplomatov, ki je ni. Ateist Caillaux je predstavnik neke klike, ki ima drugače dobro francosko ljudstvo v svoji oblasti. Ta klika pa bi se prav nič ne obotavljala, da bi se odtegnila dolžnostim in snedla besedo, saj so vsi skupaj gorki ateisti, ki se ne bojijo ne Boga, ne ljudi. Za enkrat ji ni uspelo. Narod zadostoval za resnične iskralce resnice ta, da se ponavlja v današnjih dneh prav do pičice to, o čemur so apostoli pisali že pred skoro 2000 leti. Tudi na naših slovenskih "jurišarjih" na cerkev in ver-

## Katoliška



## Tiskarna

### SE PRIPOROČA V NAKLONJENOST

- vsem slovenskim društvom in organizacijam,
- vsem slovenskim trgovcem in obrtnikom,
- za vsakovrstna tiskarska naročila.

- Naročila izdelujemo lično, točno in hitro,
- naše cene so vedno med najnižjimi,
- poizkusite in prepričajte se.

- Naša špecialiteta so zlasti društvena dela,
- društvena pravila, in vse druge tiskovine,
- izvršujemo prestave na angleško in obratno.

KADAR RABITE KAKIH TISKOVIN, PIŠITE VEDNO NAJPRVO NA SVOJO KATOLIŠKO TISKARNO:

## Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILL.